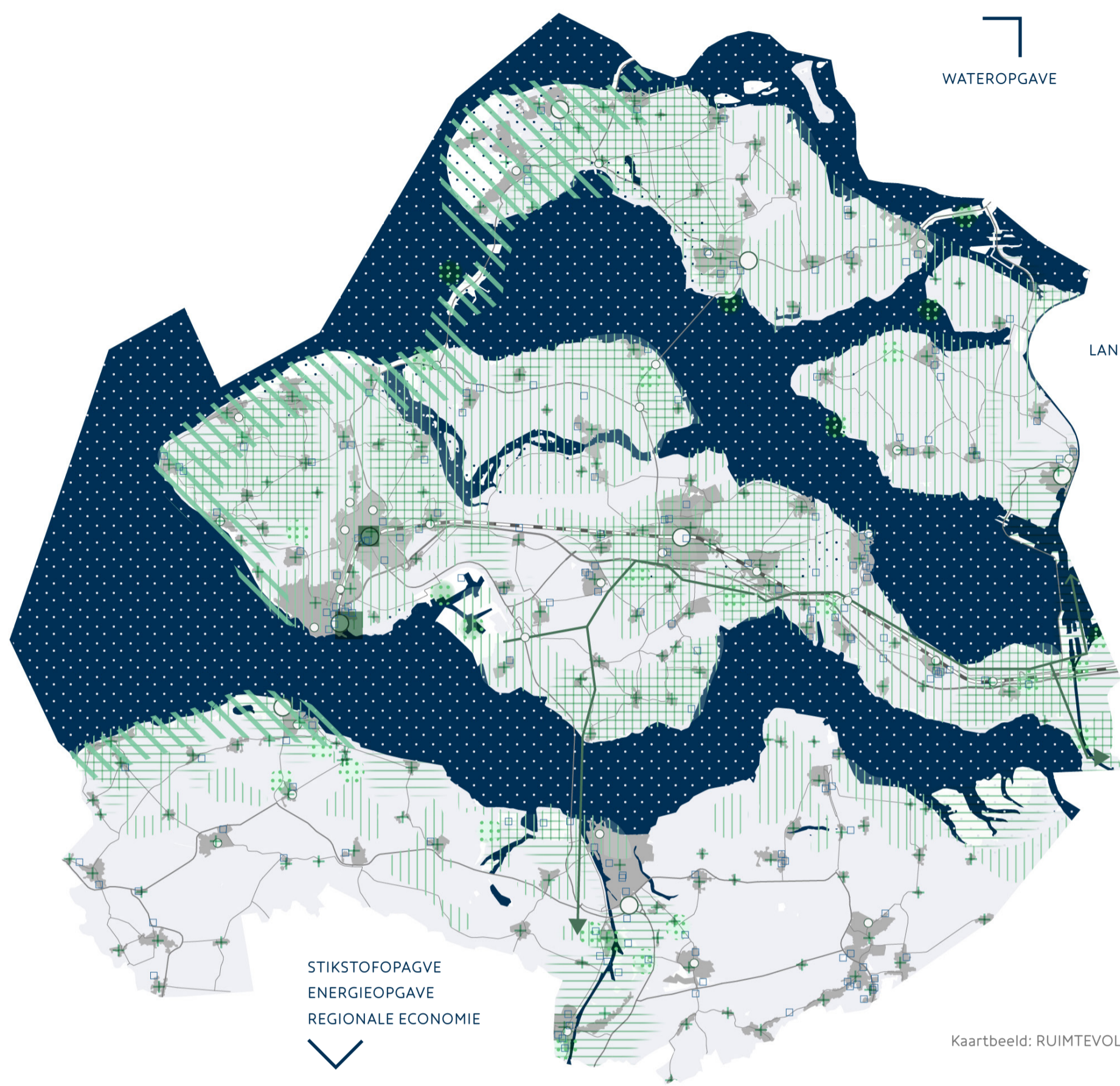

ZEELAND

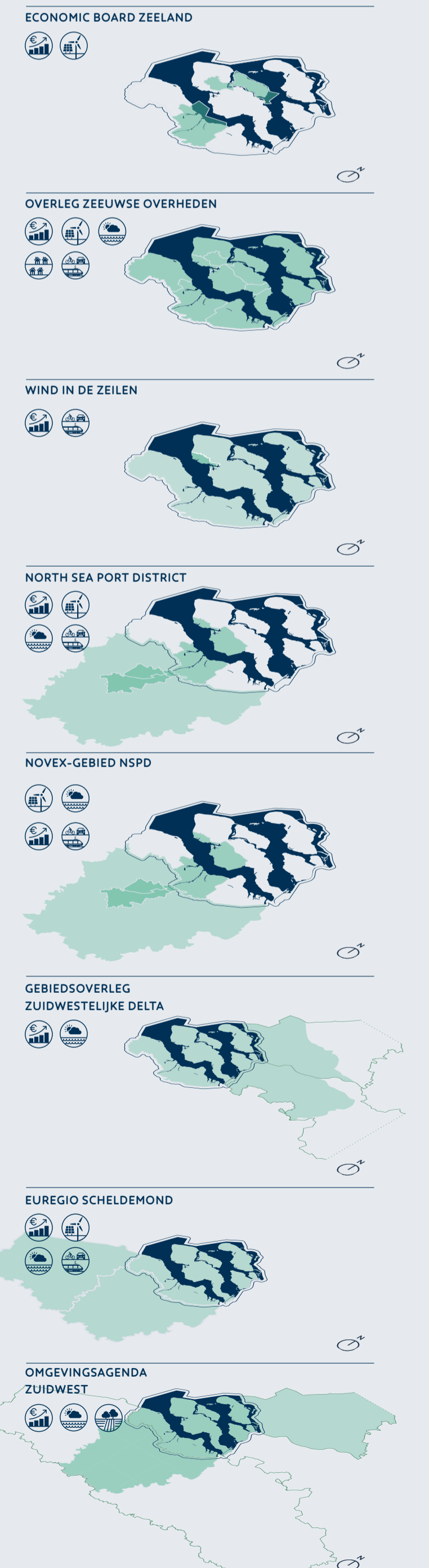
RUIMTE VOLK

Disclaimer: Deze praatplaten zijn gemaakt door bureau RUIMTEVOLK in opdracht van VNG, IPO en UvW. Het is een selectie van de bestaande situatie (opgeven die in het gebied spelen, bestaande overlegstructuren, instrumenten die worden ingezet). De praatplaten zijn bedoeld als input en illustratie bij gesprekken over het samenwerken als één overheid aan de grote maatschappelijke opgaven en transitie in de herafgolving. De veronderstelling daarbij is dat de beelden van Flevoland, Zeeland en Zuidoost-Brabant ook voor andere provincies/regio's herkenbare elementen zullen bevatten.

De regio Zeeland bestaat uit dertien gemeenten met ca. 380.000 inwoners en kent diverse samenwerkingsverbanden op verschillende schaalniveaus. De ligging van de regio in het deltalandschap is bepalend voor de opgaven en voor de grensoverschrijdende samenwerking met Vlaanderen. Water en land zijn in dit gebied onlosmakelijk met elkaar verbonden en maken dat de water-/klimaatopgave urgent is, evenals regionale economie, wonen en de transitie van het landelijk gebied.

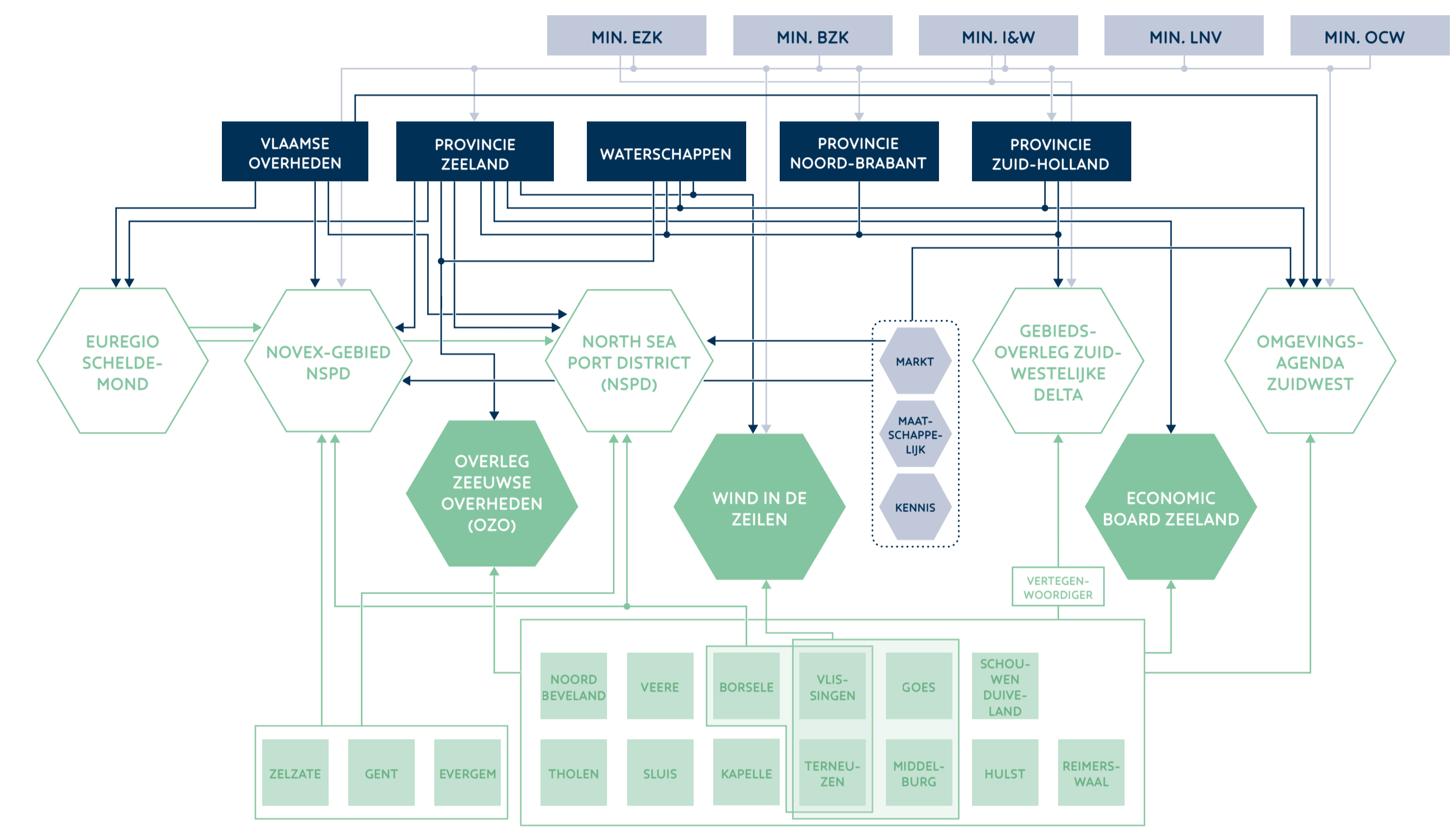

- WONINGBOUW**
- OPGAVE VOOR VOLDOENDE, BETAALBARE WONINGEN
- INFRASTRUCTUUR & MOBILITEIT**
- VERSTERKEN/OPSCALLEN HOV
- TRANSITIE LANDELIJK GEBIED**
- LANDBOUW GEBIEDEN
- BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN (N2000)
- WATER & KLIMAAT**
- VERZILTING (BEPERKTE BESCHIKBAARHEID ZOET GRONDWATER: tot 5 METER ONDER MAAVELD)
- MIDDELGROTE KANS OP OVERSTROMING (VANAF 50 CM DIEPTE; 1/30 - 1/300 PER JAAR)
- REGIONALE ECONOMIE**
- ECONOMISCHE CLUSTERS
- HUIDIGE BEDRIJVENTERREINEN
- TOERISTISCH POTENTIEEL KUSTZONE
- ENERGIE**
- VOORLOPIG ZOEKGEBIED ZON/WIND OP LAND
- 380 kV BESTAAND EN TOEKOMSTIGE VERZWARING

SAMENWERKING

In het diagram zijn de regionale samenwerkingsverbanden (hexagons) in Zeeland weergegeven. We laten zien welke partijen deelnemen binnen de samenwerkingsverbanden: gemeenten (groene vierkant), bovenregionale partijen (blauwe rechthoek), publieke/private partijen (blauwe hexagon). De samenwerkingsverbanden met een witte binnenkant zijn (geografisch) groter dan Zeeland zelf.

NOVI THEMA'S OP DE KAART

- WONINGBOUW**
 - De regio zet in op een toekomstbestendige woningvoorraad, waarbij innovatieve en flexibele woonvormen aandacht krijgen. Vergrijzing van de bevolking en de bijbehorende noodzaak tot toegankelijke voorzieningen en ontgroening zijn hierbij een aandachtspunt. Het type woningen dat voor deze doelgroep gebouwd gaat worden moet meebewegen met hun behoeften.
 - Er staan iets meer dan 7.000 woningbouwplannen geprogrammeerd. Dit is ca. 1% van de novi-woningbouwopgave van 900.000 woningen uit het Nationale Woningbouwprogramma tot 2030.
- INFRASTRUCTUUR & MOBILITEIT**
 - De mobiliteitsopgave hangt binnen de samenwerkingen in de regio Zeeland altijd samen met de andere NOVI-thema's en de inzet hierop draagt bij aan een belangrijke economische impuls voor de regio.
 - De regio streeft naar betere, grensoverschrijdende verbindingen over zowel de weg als in het OV, voor zowel personen- als goederenvervoer. De verbinding met de Randstad en Noord-Brabant is de afgelopen jaren langzamer geworden, maar heeft nu volop de aandacht in het kader van Wind in de Zeilen: er gaat een vaste intercity van en naar de Randstad rijden. Ook het goederenvervoer krijgt in dit kader aandacht. Er zijn afspraken gemaakt over investeringen in het goederen- én personenvervoer per trein tussen Gent en Terneuzen.
 - Het gebruik van het busvervoer neemt af, terwijl voor doelgroepenvervoer de vraag toeneemt. Dit vraagt om flexibel en vraaggericht openbaar vervoer, waarbij de reiziger (meer) centraal wordt gezet en er bijvoorbeeld wordt ingezet op een fijnmazig systeem van flextaxi's en bussen.
 - In Euregio Scheldemond-verband staan tot de slot de regionale verbindingen per fiets centraal, om zo de uitwisseling en keuzevrijheid van de inwoners in dit grensoverschrijdende gebied te vergroten.
- TRANSITIE LANDELIJK GEBIED**
 - In het kader van de Omgevingsagenda Zuidwest wordt er via gebiedsgerichte uitwerkingen in vijf Zeeuwse gebieden samenhang georganiseerd met NOVEX-gebied NSPD en het Nationaal Programma Landelijk gebied.
 - De aandacht voor het herstel van biodiversiteit in o.a. het landelijk gebied, maar ook in het water, is groot. Er ligt daarnaast een opgave om de landbouw in balans te brengen met de natuur door in te zetten op kringslooptandbouw, waarbij de schaal van de regio en de daarmee samenhangende verbinding met de havens en industrie kansrijk is.
 - Het Zeeuwse land is volledig omgeven door beschermde N2000-gebieden als de Ooster- en Westerschelde en de Grevelingen. Door overmatige stikstofbelasting op deze gebieden ligt er een opgave om stikstofbronnen te beperken. Zeeland is in deze landelijke opgave uniek in die zin dat er relatief weinig intensieve veehouderijen zijn en dus relatief minder stikstofdepositie vanuit de landbouw komt. Daarentegen is een relatief grote hoeveelheid depositie afkomstig uit het buitenland, maar ook vanuit de industrie, zee- en scheepvaart.
 - Het inzetten op bovengenoemde opgaven gaat in de regio, vanuit de gebiedsagenda Zuidwestelijke Delta, samen met het behoud van een vitaal polder- en krekenslandschap dat zo kenmerkend is voor de regio.
- WATER & KLIMAAT**
 - Als waterrijke provincie staat de regio voor een aantal uitdagingen. Binnen één en hetzelfde kustprofiel komen veel opgaven samen, veelal gerelateerd aan klimaatverandering, watervoorziening en recreatie. Hiertoe wordt er in het kader van de Omgevingsagenda Zuidwest samen met de provincie Zuid-Holland nagedacht over het in samenhang bekijken van deze opgaven.
 - De regio wil in 2050 als laaggelegen delta een voorbeeld zijn als het gaat om adaptiviteit en robuustheid i.h.k.v. de wateropgave. Daartoe ligt er nog een grote opgave om de Kaderrichtlijn Water-opgave voor 2027 uit te voeren.
 - Zichtbaar op de kaart is de verziltingsopgave als gevolg van de beperkte aantakking op het zoete rivier-hoofdsysteem.
- REGIONALE ECONOMIE**
 - Naast de ontwikkelingen in de haven is Zeeland bij uitstek een toeristische bestemming. De ambities van de provincie op dit thema gaan met name in op een goede balans met de omgeving en samenleving en het toekomstbestendig houden van deze sector.
 - Via het samenwerkingsverband Campus Zeeland wordt met het bedrijfsleven, onderzoek en het onderwijs gewerkt aan het versterken van de arbeidsmarkt en het kenniskapitaal in de regio. Aan deze tweede doelstelling draagt ook de ontwikkeling van het Delta Kenniscentrum voor voedsel, water en energie in Vlissingen bij.
 - Het havengebied van Vlissingen en Terneuzen tot het Vlaamse Gent maken het NSPD tot een intensief cluster van kennis, industrie en opgaven zoals circulariteit en de energietransitie. De internationale concurrentiekracht en duurzame groei van de haven staan centraal. Volgend uit deze ambities zijn het laten meegroeien van een duurzaam mobiliteitsnetwerk en het klimaatadaptief inrichten van dit gebied.
- ENERGIETRANSITIE**
 - De ambitie is om in 2030 minstens 11 Petajoule oftewel 3 TWh duurzame energie op te wekken. Dat is ca. 8,5% van de landelijke duurzame opwekking.
 - Naast een aantal concentratiegebieden voor wind en zon speelt kernenergie een rol in de Zeeuwse energiemix. Daarnaast wordt in regionaal verband nagedacht over de productie van waterstof uit windenergie waarbij het havendistrict als 'waterstof backbone' een belangrijke rol speelt. Daarbij speelt de vraag hoe en waar deze offshore energie opgeslagen gaat worden.
 - Niet zichtbaar op de kaart, maar wel randvoorwaardelijk voor de energietransitie in Zeeland is het verzwaren van het elektriciteitsnetwerk onder de Westerschelde en de benodigde KV-aansluitingen in de Zeeuws-Vlaamse Kanaalzone. In het kader van Wind in de Zeilen zijn hier maatregelen over afgesproken.

STURING

In het onderstaand schema is in beeld gebracht welk instrumentarium in de regio wordt ingezet binnen de verschillende samenwerkingsverbanden. In dit schema is te zien hoe er gewerkt wordt aan en gestuurd wordt op de verschillende opgaven, waarbij inzichtelijk is gemaakt of dit 'harde' of 'zachte' sturing betreft. Onder harde sturing verstaan we de meer dwingende regels, maar ook prestatieafspraken, bindende adviezen, financieringsinstrumenten als belastingen en/of deals. Met zachte sturing doelen we op faciliterende instrumenten, maar ook subsidies, overlegafels en kenniscentra.

	HARDE STURING	ZACHTE STURING
REGELS		NOVEX-gebied North Sea Port District RES 1.0 Omgevingsagenda Landsdeel Zuidwest
FINANCIËEL	Regiodeaal Zeeuws-Vlaanderen Regiodeaal Zeeland Wind in de zeilen NPLG	Investeringsfonds Zeeland
SAMENWERKEN	BO MIRT BO MIEK (Meerjarenpogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat) Smart Delta Resources (Invest Zeeland)	Zeeuwse woonagenda Regionale woningmarkt afspraken (5x) NSPD als Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking Campus Zeeland Wind in de Zeilen
KENNIS		Kwalitatief Woononderzoek Zeeland (Woonagenda) Kenniscentrum Zeeuwse samenleving Zeeland connect (onder Campus Zeeland) Kenniscentrum Kusttoerisme Kenniswerf Zeeland